

S. Sayısı : 89

Muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/931)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı : 6/64

5 - I - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1050 sayılı Muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 31 - XII - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
C. Bayar

Mucib sebebler lâyihası

26 Mayıs 1926 tarihli ve 1050 sayılı muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesinde «Muhasebin sunu taksirinden mütevellid olmayarak beş sene tahsil olunamayan ve tahsili mümteni bulunduğu dairesinin tetkikatı ve mahallî idarî heyetinin mazbatasile tevsik olunan mütehakkak varidat bakayasının terkinini bir cetvel ile Büyük Millet Meclisine arz olunur» denilmektedir.

Muhasebei umumiye kanunu, vergilerden sureti umumiyede tahsil müruru zamanları henüz kabul olunmadığı sırada tanzim edildiği, ve tahakkuk eden varidat bakayasının terkinini ise bu vaziyet dolayısıyla kanunî bir mezuniyet alınmasma tevakkufeylediği cihetle kanuna böyle bir hüküm konulması zarurî görülmüş idi.

Halbuki bu kanunun neşrinden sonra çıkan bir çok vergi kanunlarımıza tahsil müruru zamanı hakkında muayyen hükümler konulmuş, ve hususî kanunlarında buna dair hüküm bulunmayan varlığı ve resimler için de 2656 numaralı kanunla umumî bir müruru zaman müddeti tesbit olunmuştur.

Bu itibarla, muhasebin sunu taksirinden mütevellid olmayarak tahsil müruru zamanına uğramış ve mükelleflerden tahsiline kanunî imkân kalmamış olan varidat bakayasının derhal kayıtlardan çıkarılması icabettiğinden kanun icabı olarak yapılması lâzımgelen bu muamele için ikinci defa olarak kanunî bir mezuniyet alınmasma artık lüzum kalmıyacağı tabiidir.

Bu suretle kayıtları terkin edilecek varidat bakayasının müruru zamana uğramış olması muhasebin sunu taksirinden mütevellid olduğu görülecek hesap neticesinde anlaşıldığı takdirde bunların muhasib tarafından tazminine Divanı muhasebatça hükmolunacağı da esasen Muhasebei umumiye kanununun 20 ncü maddesinde tasrih edilmiştir.

Yukarıda arz olunan sebeblere binaen Muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesinin ilişik olarak sunulan lâyihada gösterilen şekilde tadiline lüzum hisil olmuş ve bu lâyiha kanun halini aldığı takdirde neşri tarihinden muteber olacağı cihetle halen müruru zamana uğrayarak takib ve tahsiline imkân kalmıyan bu kabül varidat bakayasının tasfiyesi için de muvakkat bir madde ile umumî bir mezuniyet alınması zarurî görülmüştür.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/931
Karar No. 13

7 - I - 1938

Yüksek Reisliğe

1050 sayılı muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesinin değiştirilmesine dair Maliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin kararına iktiran edip Yüksek Meclise takdim olunan kanun lâyihası encümenimize havale buyurulmakla Maliye vekili namına Maliye vekâleti Tahsilât müdürü hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Hükümetin esbabı mucibesine ve verilen iza-hata nazaran defterler üzerinde gayrikabili tahsil mevhum bir takım rakamlar görülmesi Devletin hakikî varidat miktarının tayininde teşevvüşü mucib olmakla beraber malmemurlarını lüzumsuz ve faidesiz iştigallere mecbur bırakmakta olduğu anlaşılmasına mebni encümenimiz lâyihaî kanuniyeyi esas itibarile kabul etmiştir.

Varidat kanunlarının ekserisinde tahsil müruru zamanı gösterilmiş olduğu gibi hususî kanunlarında müruru zaman haddi gösterilmemiş olan vergi ve resimler için de 2656 numaralı kanunla umumî bir müruru zaman müddeti konulmuş olduğuna göre birinci madde de müruru zaman müddetinin tekrarına lüzum görülmemiş ve binaenaleyh madde encümenimizce de aynen

kabul edilmiştir.

Yukarıda zikredildiği veçhile defterler üzerinde görülen ve müruru zamana uğrayan bir kısım bakayanın takib edilib edilmediğine dair olması lâzımgelen evrakı müsbitenin yeni teşkilât ve nakiller dolayısıyla ziyaa uğramasından dolayı muhasibin sunu taksiri olup olmadığıın tebeyyün ettirilmesine imkânı maddî kalmadığı anlaşılımış ve bu rakamın defterler üzerinde aleddevam kalarak seneden seneye devredilmesi muvafık görülmemiş olduğu cihetle bu kısım bakayanın da bir defaya mahsus olarak terkinin için yazılan muvakkat madde encümenimizce de muvafık görülerek aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Bayazıt	Çankırı	Yozgad
<i>İhsan Tav</i>	<i>M. Önsay</i>	<i>Emin Draman</i>
İstanbul	İzmir	Aydın
<i>Y. Yazıcı</i>	<i>Kâmil Dursun</i>	<i>A. Menderes</i>
İçel	İstanbul	Diyarbakır
<i>E. İnankur</i>	<i>A. Bayındır</i>	<i>H. Öniç</i>
Mardin		Malatya
<i>O. Dinçer</i>		<i>M. Nedim Zabcı</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 54
Esas No. 1/931

11 - I - 1938

Yüksek Reisliğe

1050 sayılı muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında olup Başvekâletin 5 - I - 1938 tarih ve 6/64 sayılı tezeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maliye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize verilmiş olmakla Maliye vekâleti namına Tahsilât müdürü hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Esbabı mucibe mazbatalarına ve alınan iza-hata göre müruru zamana uğrayan vergi kayıdlerinin terkinin ve bu sayede vergilere aid hesapların tanzimi maksadile sevk edildiği anlaşılan kanun lâyihası encümenimizce de esas itibarile kabul edilmiştir.

Bir verginin müruru zamana uğraması ister muhasibin sunu taksirinden mütevellid olsun, is-

terse olmasın, bu cihet mükellefi alâkadar etmiyeceği ve muhasiblerin mesuliyeti hakkındaki hükümlerin mahfuz kalacağı tabii görüldüğünden birinci maddenin yazılış tarzı bu esasa göre değiştirildiği gibi muvakkat maddenin sevkinden maksad da takibat evrakı müşbitesi bulunmaması dolayısıyla sunu taksirleri tesbit edilemeyen muhasiblerin mesuliyetine gidilmemesini teminden ibaret olduğu anlaşılmalı mezkûr madde dahi bu maksadı temine yeter şekilde değiştirilmiştir. Bu esas dairesinde hazırlanan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	R. V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
M. Şeref Özkan	Mükerrem Ünsal	R. Karadeniz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesini tadil eden kanun lâyihası

MADDE 1 — 1050 numaralı muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muhasibin sunu taksirinden mütevellid olmayarak müruru zamana uğrayan varidat bakayasının kayıtları Maliye vekâletince terkin olunur.

MUVAKKAT MADDE — 1 ikinci kânun 1938 tarihine kadar müruru zamana uğramış varidattan takibat evrakı müşbitesi bulunmaması dolayısıyla muhasibin sunu taksiri tesbit ve tevsik edilemeyenlerin terkinine Maliye vekili mezundur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye vekili memurdur. 31 - XII - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	S. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mi. V.	Na. V.	İk. V. ve Zr. V. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.		G. İ. V.
Dr. H. Alataş		Rana Tarhan

Kâtib

İstanbul	Balıkesir	Çorum
F. Öymen	E. Adakan	E. S. Akgöl
Gazi Anteb	Gümüşane	İzmir
A. H. Ayerdem	D. Sakarya	K. İnanc
Kayseri	Kırklareli	Kırşehir
F. Baysal	Ş. Ödül	M. Seyfeli
Malatya	Malatya	Mardin
O. Taner	M. Öker	R. Erten
Muş	Muş	Ordu
Ş. Çiloğlu	Ş. Ataman	H. Yalman
Seyhan	Siird	Sivas
N. Eldeniz	M. Mayakon	Remzi Çiner
Sivas	Tokad	Trabzon
R. Başara	S. Genca	Sırrı Day
	Yozgad	
	S. İçöz	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — 26 mayıs 1927 tarih ve 1050 numaralı muhasebei umumiye kanununun 44 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

20 ncü maddenin muhasiblerin mesuliyeti hakkındaki hükmüne hâlel gelmemek üzere kanunları mucibince müruru zamana uğrayan varidat bakayasının kayıtları Maliye vekâletince terkin olunur.

MUVAKKAT MADDE — 1 ikinci kânun 1938 tarihine kadar müruru zamana uğraması hasebile kayıtları terkin edilecek olan varidat bakayısından takibat evrakı müşbitesi bulunmayanları hakkında muhasiblerin mesuliyetine gidilmez.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye vekili memurdur.